

5. LUOKKA

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tehtävien tarkoituksena on yhdenvertaisuusosaamisen vahvistaminen. Tunnilla tutustutaan käsitteisiin ennakkoluulo, syrjintä ja yhdenvertaisuus.

Välineet: Välineet videoiden, kuvien ja diasarjan katsomiseen, kirjaamisvälineet jokaiselle ryhmälle sekä kirjoitus-, piirustus- ja/tai askartelutarvikkeita Meidän luokan yhdenvertaisuussääntöjen tekemistä varten.

TAUSTATIETOA JA LINKKIVINKKEJÄ OPETTAJALLE

Ennakkoluuloihin ja syrjintään liittyvien kysymysten käsittely oppilaiden kanssa voi toisinaan tuntua hankalalta. Luokassa voi olla oppilaita, joihin on kohdistunut ennakkoluuloja ja syrjintää, jolloin teeman käsittely luokkaympäristössä voi tuntua ahdistavalta. Opettajan on myös hyvä tiedostaa luokan mahdolliset jännitteet.

Aiheeseen voi tutustua tarkemmin esimerkiksi Opetushallituksen sivulta linkistä [Kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen](#). Yhdenvertaisuus-teeman käsittelyyn löytyy runsaasti materiaalia esimerkiksi linkistä [Tervetuloa Punaisen Ristin oppimateriaalipalveluun!](#) mm. draaman, visailun ja toimintaohjeiden muodossa.

Antirasistinen sanasto löytyy Oikeusministeriön Yhdenvertaisuus.fi-sivustolta linkistä [Sanasto - Yhdenvertaisuus.fi](#).

Aloitutus: LAPSELLA ON OIKEUS OLLA OMA ITSENSÄ

Tutustutaan lasten oikeuksiin katsomalla video linkistä [Video lasten oikeuksista - Suomen Unicef](#) (kesto 1:23) ja tarkastelemalla kuvaa Lapsen oikeuksien neljästä yleisperiaatteesta sivulta 2.

HUOMIO Kuva Lapsen oikeuksien neljä yleisperiaatetta aukeaa myös linkistä [Lapsen oikeuksien neljä yleisperiaatetta - Lastenoikeudet.fi](#).

Videon ja kuvan tarkastelun jälkeen oppilaille luetaan ääneen seuraava teksti:

Jokaista lasta tulee kohdella yhdenvertaisesti, eikä ketään lasta saa syrjiä. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki Lapsen oikeudet kuuluvat ihan jokaiselle lapselle ilman minkäänlaista erottelua. Lapsen itsensä tai hänen huoltajansa etninen tausta, ihonväri, sukupuoli, kieli, uskonto, mielipiteet, seksuaali-identiteetti, varallisuus, vammaisuus, syntyperä tai muu ei saa vaikuttaa siihen, miten lasta kohdellaan tai miten lapsen oikeudet hänen kohdallaan toteutuvat.

Lapsen oikeuksien neljä yleisperiaatetta ovat:



Yhtäkään lasta
ei saa syrjiä.
(2 artikla)

Lapsella on oikeus
elämään, henkiin-
jäämiseen ja
kehittymiseen.
(6 artikla)

Lapsen edun on
oltava ensisijainen.
(3 artikla)

Lapsella on oikeus
saada näkemyksensä
huomioon otetuiksi.
(12 artikla)

Työskentely: Katsotaan seuraavaksi Lapsella on oikeus olla oma itsensä -videot (4 videota) alla olevista linkeistä:

[Lapsella on oikeus olla oma itsensä: Fereshteh Akbari](#) (kesto 1:15)

[Lapsella on oikeus olla oma itsensä: Aino Parviainen](#) (kesto 1:09)

[Lapsella on oikeus olla oma itsensä: Herman Hietajärvi](#) (kesto 1:07)

[Lapsella on oikeus olla oma itsensä: Mesi Kissaniitty](#) (kesto 1:08)

Kun kaikki videot on katsottu, jakaudutaan noin kolmen oppilaan pienryhmiin ja valitaan ryhmälle kirjuri. Ryhmän tehtävänä on pohtia alla olevia kysymyksiä ja kirjata esiin nousseet asiat paperille, vihkoon tai valmiille lomakkeelle sivulta 4.

- Millaisia erilaisia asioita mielestänne tarvitaan, jotta ihminen voi tuntea olonsa hyväksytyksi sellaisena kuin on?
- Miten koulussanne voitaisiin teidän mielestänne ottaa kaikenlaiset ihmiset paremmin huomioon?
- Mitä itse voisit tehdä sen eteen, että ympärilläsi olevat ihmiset tuntisivat kuuluvansa porukkaan ja olevansa tärkeitä?

Tehtävä puretaan keskustellen esiin nousseista asioista yhdessä koko luokan kanssa.

Lopetus: MEIDÄN LUOKAN YHDENVERTAISUUSSÄÄNNÖT

Tutustutaan vielä käsitteisiin ennakkoluulo, syrjintä ja yhdenvertaisuus Lastenoikeudet-diasarjan avulla. Diasarjaan pääsee linkistä [Lasten oikeus syrjimättömyyteen: termistöä](#).

Lopuksi koko luokka pohtii yhdessä vastauksia alla olevan kuvan kysymyksiin. Yhteisen keskustelun pohjalta laaditaan Meidän luokan yhdenvertaisuussäännöt. Luokka voi yhdessä sopia, miten säännöt tehdään, esim. kirjoitetaan taululle tai askarrellaan/piirretään/kirjoitetaan erilliselle paperiarkille tms. yhdessä sovittu toteutus.

HUOMIO Alla oleva kuva löytyy myös diasarjan viimeisestä diasta.



Lähteet [Kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen](#), [Kouluille - Lastenoikeudet.fi](#), [Lasten oikeus syrjimättömyyteen: termistöä](#), [Sanasto - Yhdenvertaisuus](#) ja [Tervetuloa Punaisen Ristin oppimateriaalipalveluun!](#)

RYHMÄTEHTÄVÄ

Pohtikaa alla olevia kysymyksiä. Kirjatkaa ryhmässänne esiin nousseet asiat kysymysten vastauskohtiin.

Ryhmän jäsenet _____

Millaisia erilaisia asioita mielestänne tarvitaan, jotta ihminen voi tuntea olonsa hyväksytyksi sellaisena kuin on?

Miten koulussanne voitaisiin teidän mielestänne ottaa kaikenlaiset ihmiset paremmin huomioon?

Mitä itse voisit tehdä sen eteen, että ympärilläsi olevat ihmiset tuntisivat kuuluvansa porukkaan ja olevansa tärkeitä?



VINKKI Ryhmien vastauksia voidaan hyödyntää koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkastamisessa (vuosittain) ja päivittämisessä (3 v. välein).